

ne til kvaliteten af de fysiske omgivelser. Der kan være behov for at tænke nye tanker både i forhold til bosætning og erhverv. Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at landdistrikterne er forskellige og i forskelligt omfang er påvirket af de ændrede strukturer. Udfordringer og mulige løsninger vil derfor også variere, og kan ligge både i nærområdet eller i et større samarbejde, der fx bygger bro mellem land, by og yderområder.

På bosætningsområdet kan det fremhæves at landdistrikterne samlet set har haft et stabilt befolkningstal gennem de seneste 10 år. Men tallene dækker over forskelle mellem landdistrikter i udkantsområderne og de landdistrikter, der udgør et naturligt område for pendlingsbeboelse. Landdistrikterne i udkantsområderne oplever generelt et svagt vigende befolkningstal. Et af de temaer, der i den forbindelse vil være til debat, er spørgsmålet om at åbne for nye bosætningsformer i udvalgte områder, f.eks. øget deltidsbosætning i form af såkaldte »second homes«.

Der kan samtidig være behov for at sætte fokus på den potentielle konflikt mellem boligbyggelsen i landdistrikterne og det moderne, intensive landbrug med store enheder. I dag er der nogle steder fortsat en meget blandet arealanvendelse i landdistrikterne og i de mindre byer, idet beboelse og erhvervsbygninger er placeret i umiddelbar nærhed af hinanden. Denne blanding af bolig og erhverv udspringer af en tid, hvor landbrug var det dominerende erhverv og bestod af mange små enheder. I dag kan samlokaliseringen imidlertid indebære problemer og konflikter, når gener i form af lugt, støj m.m. koliderer med forventningerne blandt borgere i landdistrikterne, der ikke er knyttet til landbrugserhvervet. De nuværende forhold betyder samtidig, at landbrugserhvervet underlægges restriktive betingelser som følge af naboskab til beboelses- og naturområder.

Det er endvidere en udfordring, at landdistriktsområderne overvejende er præget af erhverv med en svag beskæftigelsesudvikling. For nogle områder har dette som nævnt mindre betydning, idet de fungerer som attraktive og vel fungerede pendlingsområder. Andre steder kan der derimod være større behov for eller ønsker om at opretholde en kombination af lokal beskæftigelse og beboelse. I forhold til disse områder bør der blandt andet tænkes i nye erhvervsformer, f. eks. udvikling af nicheerhverv, turisme og oplevelsesøkonomi på baggrund af lokale styrker og kvaliteter.

Udfordringer der knytter sig til uddannelse og skolestrukturer i landdistrikterne

Uddannelse er et højt prioriteret område for regering og det er derfor også afgørende, at der er let adgang til uddannelse af høj kvalitet i hele landet. Som led i at sikre opfyldelsen af denne målsætning er der et fortsat behov for at overveje skolestrukturerne – såvel lokalt i forhold til folkeskoleområdet som centralt i forhold til ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelsesinstitutioner. Den overordnede udfordring er her at sikre en balance mellem nærhed og bæredygtige uddannelsesinstitutioner, der kan levere uddannelse af høj kvalitet.

I forhold til det videregående uddannelsesområde blev denne udfordring taget op i regeringens globaliseringsinitiativ med forslaget om at skabe professionshøjskoler. Et centralt mål med etablering af professionshøjskolerne er netop at sikre attraktive uddannelsesmiljøer i hele landet ved at lade stærkere centerinstitutioner understøtte svagere udkantmiljøer.

På folkeskoleområdet er det kommunalbestyrelserne, der har til opgave at sikre balancen mellem nærhed og bæredygtige uddannelsesinstitutioner som led i den overordnede lokale prioritering. Som tidligere nævnt er det regeringens hensigt, at give kommunerne større frihed til at organisere folkeskolen i overensstemmelse med de lokale forhold – f.eks. i form af fælles ledelse for mindre skoler.

Udfordringer der knytter sig til det lokale medborgerskab og engagement

Afslutningsvis skal det understreges at livet i landdistrikterne i høj grad skabes nedefra. Det er afgørende for udviklingen i de enkelte landdistrikter, at beboerne tager ansvar for områdets udvikling og viser medborgerskab og lokalt engagement. Hvor dette engagement og medborgerskab er en selvfølge i mange landdistriktsområder, kan der være større behov for at understøtte det andre steder. Kommunerne har i den sammenhæng en vigtig rolle i forhold til at være lydhør og indgå i en tæt dialog med lokal-samfundene om at sikre de bedst mulige rammer for det lokale liv. Dialogen kan med fordel tage afsæt i en landdistriktspolitik.

Hermed slutter redegørelsen.
